

Barnkonsekvensanalys av Sollentuna församlings Församlingsinstruktion 2014-2017

Denna analys görs i relation till kyrkofullmäktige den 21 maj 2015 framlagd församlingsinstruktion. Det är denna församlingsinstruktion som här reflekteras och kommenteras.

Frågeställning

En tänkbar tvådelad frågeställning är:

- Hur har denna församlingsinstruktion Barnets bästa för ögonen? Beaktat barnkonventionens artiklar 3, 6, 12 och 2.¹
- Hur vägleder församlingsinstruktionen församlingens efterlevnad av kyrkoordningen skrivelse om barn: ”I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet”. I det ligger hur den teologiska reflektionen om barn finns med i församlingsinstruktionen.

Kartläggning

I församlingsinstruktionen ges omvärldsbeskrivning både genom barns och vuxnas perspektiv utifrån frågan ”Hur ser vardagen ut för oss i Sollentuna”? Att låta barnens röster vara ingången är en bra start för en framtidsinriktad omvärldsblick. Det ger underlag för de beslut och det arbete som ska tas och utföras kommande år. I omvärldsbevakningen konstateras att församlingen ökar snabbt i takt, bl a till följd av stort antal inflyttningsklara bostäder. Den största ökningen boende kommer att ske för bl a riktigt små barn och tonåringar. När det gäller medlemsutvecklingen för församlingen kan skönjas en förskjutning av ålder uppåt. De ”möjliga” konfirmandkullarna kommer att växa de närmaste åren.

Till denna kartläggning kan föras följande:

Sollentuna kommuns värden på en rad indikatorer är bättre eller likvärdiga med jämförbara kommuner, länet och riket som helhet. Gäller ekonomiska förutsättningar, våld och skolresultat. Det pågår i kommunen ett aktivt arbete med att analysera hur man uppfyller barnkonventionen, särskilt artiklarna om Barnets bästa, Barnets rätt till liv och utveckling, Barnets rätt att inte diskrimineras samt Barnets rätt att få uttrycka sina åsikter. Vilket ska fortsätta att utvecklas, och gärna i samverkan med andra aktörer. Det finns utmaningar vad gäller ensamkommande flyktingbarn, barn som lever i ekonomisk och social utsatthet, psykisk ohälsa och barn med funktionsnedsättning. (Barnbokslut 2014, Sollentuna kommun.)

---

¹ Art 3 Barnets bästa; Art 6 Barnets rätt till liv och utveckling; Art 12 Barnets rätt till delaktighet och inflytande; Art 2 Barnets rätt att inte diskrimineras.

Beskrivning och analys

I avsnittet Omvärldsanalys finns skrivet att det som lett fram till ”Vår Mission och vårt uppdrag” samt strategiska initiativ har skett bl a genom ”vi har lyssnat och lärt av barn i Sollentuna”. Det är bra, men här saknas en tydlig koppling vad som kommit fram och hur det har påverkat det som följer. Det gäller också den omvärldsbeskrivning som gjorts, där barns perspektiv är med. Hur har dessa röster påverkat Vår Mission och vårt uppdrag och de strategiska initiativen?

För några av de strategiska initiativen finns separat gjorda BKA, det gäller Växande Livscentrum, och utveckling av Café Blå (under Sollentuna församling, social aktör i samverkan med partners).

Församlingen ska arbeta för etablering och närvaro i Väsjöområdet, bl a genom heltidsförskola. Här skall det göras en separat BKA innan församlingen går vidare.

Bland strategiska initiativ som ska arbetas vidare med finns Dop och Konfirmation. Här är det på plats med en teologisk reflektion och tydliggörande hur församlingen följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbete.

Under Pastoralt program kommer avsnitten Gudstjänst, Undervisning och Diakoni.

Här finns återigen barns röster och teckningar, vilket är bra. Det ger underlag för kommande beslut och inriktning av arbete, både vad gäller det strategiska och vardagsarbetet. Överlag saknas en tydligare koppling mellan dessa röster och det som sedan står i löptext. Frågan hur barns delaktighet påverkat församlingsinstruktionen kvarstår. Det går att ana att det har påverkat, men det skulle kunna framgå tydligare. Under Undervisning kan meningen ”Musik, tystnad, rörelse, bild, konst och gestaltningen ...” ses som ett uttryck för barns möjligheter till delaktighet i gudstjänst och undervisning. Liksom ”När ni samlas har var och något att bidra med”. Osv. Under Undervisning står det att lära av varandra, att vara en lärande församling, att undervisningen syftar till att rusta för att växa i sin tro. Detta skulle kunna utvecklas än mer när det gäller barn? Hur kan detta ske? Hur är barn själva delaktiga i detta lärande? Direkt och indirekt. Det finns t ex ett inspel från ett barn på sid 14; ”Man ska få be, sjunga, dansa, spela instrument och pyssla med olika saker”, som berör både gudstjänst och undervisning. Eller på sid 13: ”Det ska finnas ’en liten kyrka’ typ lekstuga för de yngsta barnen”. Hur kan sådana här inspel påverka hur församlingen tänker vidare i hur gudstjänst och undervisning utformas?

Det är bra att dessa inspel nu finns i församlingsinstruktionen. De fortsätter därmed att vara underlag för reflektion, vid beslut och utformande av verksamhet.

När en diakonal revision ska ske 2016, ta in BKA perspektivet i det arbetet. T ex vad betyder profetisk diakoni, att påtala orättfärdigheter och brister med barns bästa för ögonen, rätt till liv och utveckling och att inte barn ska diskrimineras. Sollentuna kommun uppmärksammar de utsatta barnen i sitt barnbokslut 2014 och önskar samverkan med fler aktörer.

När det gäller den globala diakonin, se över hur det ni arbetar för kan bidra till bättre livsförutsättningar för barn i andra delar av världen. Här kan en naturlig koppling göras till församlingens arbete med hållbarhet inkl rättvisefrågor. T ex att det som köps in av församlingen inte har barnarbete någonstans i produktionskedjan.

De flesta röster som har kommit från barn är i åldern 6-12 år, här saknas delaktighet från de yngre (genom anhöriga, föräldrar eller andra representanter) och för ungdom 12-18 år. Något att beakta i det fortsatta arbetet med att utveckla församlingen. Vid strategiska beslut, i det löpande vardagsarbetet och vid arbetet att ta fram nästa församlingsinstruktion.

Slutreflektion

Det finns tre sammanfattande kriterier som kan användas för en BKA blick på beslut och verksamhet.

1. Hur har vi fått med Barnperspektivet? Beaktat de fyra bärande artiklarna i barnkonventionen, kyrkoordningens skrivelse, och teologisk reflektion.
2. Hur har vi fått med Barns perspektiv? D v s hur har barns inflytande och delaktighet säkerställts?
3. Hur är barn som rättighetsbärande säkrat? Framförallt att vi minimerar risken för diskriminering av något slag.

Ser vi på församlingsinstruktionen och den reflektion som gjorts ovan kan jag konstatera att Barnperspektiv finns med som en löpande tråd, men den är inte fullt tydlig i frågan ”Hur t ex Barnets bästa får genomslag”. När det gäller delaktighet har barns röster funnits med under arbete och t o m finns med som text och teckningar i församlingsinstruktionen, vilket är mycket bra. Det som kan förbättras är hur dessa inspel påverkar det som sedan står i löptext. Här finns möjlighet för församlingen att då dessa inspel står i församlingsinstruktionen låta det vara ett adekvat underlag för medvetandegörande vid beslut och planering av verksamhet. Något otydligt är det om barn som rättighetsbärande, men här ser jag det som att när församlingen ska arbete med en diakonal revision 2016 kan detta tydliggöras. I verksamheten ska frågan om risk för att diskriminera någon finnas med som en kontinuerlig avstämningspunkt.

I slutet av församlingsinstruktionen står det om Barnkonsekvens-tänk och att marinerings ska pågå. Det är bra att detta tydliggörs. Det blir vägledande för ett ständigt lärande och än bättre underlag för beslut och planering av verksamhet. En av punkterna under Kvalitetssäkring är Barnkonsekvensanalys vilket ger styrning att arbetet ska ske systematiskt och vara värdegrundat normerande. Viktigt att följa upp införandet med nästkommande församlingsinstruktion. Därmed har församlingen förbundit sig att arbete enligt det syfte och den intention som kyrkomötet beslutade om 2012.

Som svar på den tvådelade frågeställningen...

Vad gäller de fyra bärande artiklarna i barnkonventionen. Församlingsinstruktionens skrivning riktar sig till att ta hänsyn till och låta sig påverkas av de fyra artiklarna utan att det finns tydlig koppling. Barns delaktighet finns med som viktigt underlag. Här skulle kopplingen till den löpande texten kunna vara tydligare. Frågan om utsatta barn och risken för diskriminering är inte framträdande. Detta är viktiga aspekter att arbeta vidare med för församlingen, gärna i fortsatt samverkan med kommunen och andra aktörer, och vid den diakonala revisionen 2016.

Hur vägleder församlingsinstruktionen församlingens efterlevnad av kyrkoordningens skrivelse om barn? I det ligger hur den teologiska reflektionen om barn finns med i

församlingsinstruktionen. Barn uppmärksammas genom de inspel som gjorts och att dessa finns med i församlingsinstruktionen. Det ger en vägledning utan att den för den skall vara specifik. Det är en värdestyrd hållning och därmed normerande. Vad rör teologin finns det inte explicit skrivet om barn, men ett återkommande tema är upprättelsen av människan. Den teologiska skrivningen riktar sig emot förtryck och nedvärderande av människovärdet, för upprättelse. Oavsett ålder, identitet, livssituation etcetera. Kommande arbete om dop och konfirmation kan bidra till fortsatt teologisk fördjupning och konkretion i dessa frågor.

Församlingen ålägger sig att verka för marinerings, d v s ett ständigt lärande i sysslandet vad gäller Barnets bästa. Det är bra. Låt det vara vägledande för allt som ska ske kommande år, vad gäller BKA inför strategiska beslut och som vägledning i det löpande vardagsarbetet.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning bör ske på årsbasis av hur denna församlingsinstruktion gagnar det som uttrycks i de två frågeställningarna. Låt verksamheten och barn delta i denna uppföljning. Inför arbetet med nästa församlingsinstruktion ska en utvärdering ske för att ge ett bra ingångsunderlag. Den bör ske mer grundligt, t ex genom enkäter och intervjuer som sammanställs i en analys. Fokus för uppföljning och utvärdering är vilka effekter det som görs har för olika grupper av barn. Går det att skönja ett församlingsliv som än mer än 2014-2015 förverkligar barnens bästa och delaktighet?

Inför nästa församlingsinstruktion

Vid en ny församlingsinstruktion, eller revidering av denna, bör ovanstående synpunkter beaktas. Även i frågan om församlingsinstruktion pågår ett lärande och implementering.

Denna BKA är gjord av

Urban Hermansson
BKA utbildare
Sensus studieförbund

2015-05-19